

Odpovědnost státu za protiprávní jednání v kyberprostoru

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá tématem odpovědnosti státu za protiprávní jednání v kyberprostoru. Předmětem jejího výzkumu je aplikace stávajících pravidel obecného mezinárodního práva vztahujících se k jednotlivým institutům mezinárodní odpovědnosti států a zhodnocení jejich efektivity při aplikaci v kyberprostoru. Diskutována je zejména otázka porušení mezinárodního závazku a přičitatelnosti jednání konkrétnímu státu v kyberprostoru, které v praxi činí největší obtíže.

V oblasti porušování mezinárodních závazků bylo shledáno, že ze strany států dochází v kyberprostoru nejčastěji k různým stupňům narušení suverenity jiných států. Diskutována je otázka ozbrojeného útoku, hrozby a použití síly, vměšování se do vnitřních nebo vnějších záležitostí jiných států, jakož i některá mírnější narušování suverenity. Prostor je věnován též závazku due diligence, kdy je vyzdvížena jeho nezastupitelná úloha zejména ve vztahu k odpovědnosti za protiprávní jednání v kyberprostoru.

V souvislosti s otázkou přičitatelnosti je prokázáno, že pravidla uvedená v Článcích o mezinárodní odpovědnosti států za mezinárodně protiprávní jednání se uplatní i na protiprávní jednání v kyberprostoru. Podrobně je rozebrána zejména otázka přičitatelnosti jednání nestátních aktérů, kdy jsou identifikována úskalí současné právní úpravy a jejího výkladu, použito je i několik ilustrativních příkladů.

Tato diplomová práce došla k závěru, že stávající pravidla mezinárodní odpovědnosti nejsou pro aplikaci v kyberprostoru dostačující, neboť valná většina škodlivých protiprávních kybernetických operací jejich sítím propadne. Přijetí mezinárodní úmluvy, která by tyto otázky autoritativně upravila by bylo žádoucí, za současného stavu a postoje jednotlivých států ale spíše nepravděpodobné. Prostor se tak otevírá spíše extenzivnímu výkladu stávajících pravidel.

Klíčová slova: Kyberprostor, protiprávní jednání státu, přičitatelnost